

ZLOČIN IN KAZEN

Delo je nastalo na podlagi:

- ko je bil na prisili kazni v Sibiriji □ pisal jo je kot nadaljevanko v časopisu -_> z njo je zaslužil veliko denarja

SNOV:

- je trojna
- 1.) Predstavite RAZMER V RUSIJI v 19. stoletju □ Rusija je carevina zelo zaostala, zelo revna država. Osnovni problem je revščina tudi v srednjih slojih in visokih slojih. Prebivalstvo Rusije zaradi tega umira in se rešuje iz revščine na različne načine. S. Petersburg simbolizira revščino.
 - 2.) AVTOBIOGRAFSKA SNOV □ za revščino je veliko ljudi krivilo carja □ Dostojevski je bil v skupini, ki je hotela oblast spraviti z oblasti vendar so jih odkrili. Dobili so smrtno kazen vendar so jih potem zaradi ugovarjanja množice pomilostili in jih poslali v Sibirijo.
 - 3.) NIHILIZEM □ filozofska teorija, ki trdi, da v življenju ne pomeni nič razen sam □ Nietzsche je postavil teorijo nadčloveka □ vsak človek naj bi bil utelešenje moči in volje. Pri »nadjudeh« sta moč in volja izrazitejši zato družbo spreminjajo na bolje, vendar ne sledijo normalnim moralnim normam. Nimajo slabe vesti, ker menijo, da delajo dobro. Zato ker hoče Rodja dokazati da je nadčlovek ubije starko vendar ima potem slabo vest. Nihilizem je predvsem za ateiste, neverne, ker če Boga ni je dovoljeno vse. Rodja je razumsko ateist duševno pa ga vleče k višjemu. Avtor to teorijo ovrže saj smo vsi podvrženi istim zakonom

TEMATIKA:

- Glavna tematika je ETIČNA □ že v naslovu
- Družinska
- Verska
- Socialna
- Ljubezenska

Zločinci so: Rodja, Svidrigajlov, Lužin, Sonja, Pofirij, Marmeladov

ETIČNA:

RODJA RASKOLNIKOV:

- je moralni in pravni zločinec. Pravni ker na krut način ubije 2 ženski, s sekiro. Tega ne obžaluje, vendar ima slabo vest (nočne more, bolezen, vročina, spremeni se v odnosu do drugih) □ zapletena osebnost
- obžaluje, da ima slabo vest
- na koncu zločin prizna ker ga v to prisili Sonja in njegova slaba vest
- ob kazni doživi olajšanje
- moralni zločinec: naredi etnični samomor, porine se v neko dejanje za katerega že v

naprej ve da ga ne bo prenesel, sam sebe psihično kaznuje z morami. To naredi tudi Sonja, vendar prosti sebi.

SONJA:

- Etična zločinka
- Zločin nad svojim telesom
- V Rusiji je bila prostitucija legalna
- Danes pri nas je to tudi pravni zločin
- Verska zločinka, ker je bila verna je spolnost pred poroko greh, zločin
- Kaznuje se s tem da poskuša rešiti Rodjo. Med njima sploh ni strasti, ni ljubezni sta bolj prijatelja
- Z Rodjo se ujameta ker sta boa grešnika
- Poklicu se odpove saj ni več potrebe, ne rabi več toliko denarja

PETER PJOTER LUŽIN:

- za avtorja je to najhujši zločinec v delu, kar ponazori že z imenom Peter Pjoter
- je etični in pravni zločinec
- pravni ker je podtaknil denar Sonji
- etični zato ker se želi poročiti z žensko (Dunjo) ki je revna, zato mu bo vedno hvaležna za odrešitev iz revščine, v družbi se bo lahko hvalil z njo ker je lepa in izobražena
- izrablja ženske in tudi druge ljudi
- Dunjo zavaja, da je boljši človek, ji laže
- Kaže svojo dvoličnost □ prijazen in zloben hkrati, škrt
- Je hinavec in ne spoštuje nobenega razen sebe
- Ne obžaluje nobenega zločina
- Njegova kazen je razdor zaroke z Dunjo
- Edina oseba, ki sploh nima duše □ avtor mu ne opiše oči tako kot vsem ostalim
- Predstavlja bodočega kapitalista ki jih je avtor sovražil

MARMELADOV:

- etični zločinec □ zanemarja svojo družino, do tega čuti krivdo, vendar to utaplja v alkoholu namesto da bi naredil kaj
- zapija denar za preživetje
- izkorišča Sonjo in njen denar
- za njegove zločine plačujejo njegovi otroci
- pusti Sonjo, da gre v prostitucijo, se zaveda da je žrtvoval svojega otroka za svojo šibkost
- se samokaznuje s tem da žali samega sebe, se samoponižuje
- za boljše življenje ne naredi nič, samo smili se samemu sebi
- ni jasno ali je umrl v nesreči ali je naredil samomor
- smrt ni kazen

SVIDRIGAJLOV:

- je zelo odprta oseba
- nikjer ne piše točno, da je posiljeval mlada dekleta □ ne ve se ali je samo mislil ali je res posiljeval mlada dekleta
- lahko bi bil kriv za smrt svoje žene Marfe in služabnika
- je dvoličen

- spolni motenec, hedonis □ čuti da ga lahko reši le Dunja zato ker je pametna in lepa
- pomaga osebam v romanu kar pomeni da ni brezčuten. Rodjo ponudi pomoč pri pobegu v tujino, pomaga Marmeladovim otrokom,
- nakazani spolni zločinec, ki se tega zaveda in se skuša poboljšati s poroko z Dunjo. Ob Dunjini zavrniti se mu življenje zdi nesmiselno zato se ustrelj □ samomor
- že njegovo ime ga označi, pomeni pohoten
- poroči se z žensko le zaradi denarja □ koristoljubje

PORFIRIJ PETROVIČ:

- opredeljuje se z imenom □ negativno
- je etični zločinec
- manipulira z Rodjo, ga psihološko muči in napeljuje k samomoru
- čuti da je močnejši od drugih (ima že poklic takšen – sodni preiskovalec)
- avtor ga oblači v rdeče kar je zanj negativno □ rdeče simbolizira kralja...
- pri odkrivanju morilca stori vse □ muči Rodjo in ob tem uživa □ sadizem
- nima občutka krivde, ima občutek nadčloveka
- je tisto kar bi rad bil Rodja
- ni kaznovan
- doseže cilj, vendar ne po njegovih sposobnostih do tega Rodjo pripelje Sonja

STRANSKE TEMATIKE:

DRUŽINSKA:

- Raskolnikov: mati, oče (ni razložen), otrok – hči in sin
- Marmeladov: oče, mama, Sonja, 3 oroci
- Porfirij in Razumihin sta stric in nečak
- Gre bolj za odnose v družini
- Marmeladov se je s Katerino pročil iz usmiljenja ki se je razvilo v ljubezen, z Marmeladove strani
- Rodjeva mama ima raje Rodjo kot pa Funjo
- Katerina je do vseh otrok enaka
- Vse družine so problematične

VERSKA:

- so protestaniti
- Sonja je najbolj verna, z vero se tolaži, zaradi nje se počuti grešnico in vera jo drži pokonci
- Rodja ne veruje ampak bi rad veroval
- V delu se sprašujejo o obstju Boga □ če bi bil veren ne bi verjelv idejo o nadčloveku
- Rodja na koncu za boga vzame ljubezen □ Sonjo
- Po Sonjini bolezni se zave, da jo pogreša (na Veliko noč) □ gre v smer vernika
- Avtor pravi da ko veruješ dobiš smisel življenja

SOCIALNA:

- podoba revščine in drugih težkih razmer
- Svidrigajlov, Lužin, Porfirij so edini bogati
- V družini Marmeladovega je alkoholizem, bolezen, nasilje

- Edini, ki ima načrte je Razumihin □ revščina ga ne dotolče
- Revščina je prikazana simbono □ St. Petersburg aibolizira revščino, roman je samo v revnih predelih
- Glavna simbolna barva je runena – revščina

LJUBEZENSKA:

- to tematiko prestavljata Rodja in Sonja kot Izidor in Margareta
- ljubezen je samo duhovna , brez strasti, ni prave ljubezni
- ni pravih ljubimcev kot sta Jurij in Agata
- na koncu je predstavljena kot nekaj božjega
- Dunja v primerjavi z Agato ima tudi tri snubce, je pasivna. Svidrigajlov (preverzen kot Marks,pokvarjen , preverzen), Lužin(bogat kot Izidor, ni ljubezni ampak materializem), Razumihin (najbolj primeren kot ljubimec kot Jurij in Margareta)
- Dunja in Rodja sta spolno zatrta!

KRAJ DOGAJANJA:

- St . petersburg. Sibirija
- Notranji prostori so pomenbnejši kot predstavniki ujetosti, ko je Rodja najbolj v stiski gre ven kjer se najbolj sprosti
- V notranjih prostih je slab v zunanjih je dober
- Predstavlja notranjost Rojde; stiska problem
- Umor, priznanje Sonje, Porfirijeva igra z Rodji □ notranji prostori
- Aljonino stanovnje, Sonjino stanovnaje, stanovanje Marmeladova, Rodjevo stanovanje, Razumihinovo stanovanje, Stanovanje Dunje in mame □ revščina, rumena barva, umazana stanovanja.
- Gostilna □ spozna Marmeladova
- Policija □ hodi na zaslišanja
- Zapor v Sibiriji □ njegova celica, Sonjina soba
- Zunanji prostori
- Mostovi, ulice □ niso jasno določeni
- Trg kjer sliši da Lizavete ni doma
- Poskus samomora
- Pomoč dekletu, ki jo nekdo zasleduje
- Pomoč Marmeladovu
- Zunanji prostori sovezani tudo na Marmeladova □ Katerina zveleče otroke na ulico za denar

ČAS:

- zgodba se dogaja 14 dni
- kadar so pomembni dogodki je čas zelo natančen

1. dan: gre na ogled stanovanja Alijone, spozna Marmeladova
2. dan: sliši pogovor o Lizaveti, dobi mamino pismo o sestriini poroki
3. dan: umor Alijone ivanove in Lizavete
4. – 8. dan: je najbolj bolan □ boldnje, morem vročina, časovnost je zabrisana, posledice zločina, Razumihin skrib zanj.
9. dan: pride k sebi
- Do 11. dneva: obišče mamo in sestri, se sestane z Porfirijem, prvič obišče Sonjo!
12. dan: Lužin podtakne Sonji denar, Rodja prizna Sonji zločin, Katerina zblazni in

kasneje umre

13.-14. dan: Sonja ga sili k priznanju, spet v stanju blodenj, priznanje umora policiji.

- kadar je Rodja pri zavesti se čas da določiti kadar ni se časa ne da določiti
- dodatni ogajlani čas je čas Sibirije: traja pol leta in meden avotr pove kakšno kazen dobi, sojenje, 8 let zapora, po enem letu prestajanja kazni ko Sonja po bolezni pride nazaj k Rodji na Veliko noč (vsatjenje) Rodja ugotovi da jo ljubi in da je pripravljen sprejeti pomoč, ji pade pod noge in prizna da mu pomeni vse
- bog je ljubezen
- dogaja se v Ljuliju, čas belih noči □ znak nezdravega, vročičnega, boldenj
- noč in dan sta dokaj enakomerno razdeljena
- noč predstavlja negativne stvari -□ mrak
- dan predstavlja pozitivno □ przinanje zločina, Sonja pride k Rodji v zapor

SLOG IN JEZIK:

- je psihološki roman
- vidi se naturalizem □ vpliv okolja, revščine
- pripovedovalec je objektivni in subjektivni
- sintetična tehnika pripovedovanja
- veliko simbolizma □ imena, čas (Velika noč) prostor, barve (rumena nasprotno od zelene, zelena je upanje in ljubezen, rdeča je oblast), sonce je simbol življenja)

OSEBE:

Glavne:

- Rodja
- Sonja
- Razumihin
- Dunja
- Porfirij

Glavne stranske osebe:

- Svidirgajlov
- Lužin
- Marmeladov

Stranske osebe:

- Katerina
- Mama
- Aljona □ prisilila Lizaveto v prostitucijo
- Lizaveta □ s Sonjo sta bili prijateljici □ šivata, imela je veliko splavov, prostitucija
- Vdova □ lastnica hiše v kateri živi Rodja □ nimfomanka, razvratna □ zdravnik in Razumihin
- Nastasja □ gospodinja v hiši, je dobra
- Zoisimov □ zdravnik, Razumihinov prijatelj, razvratnež
- Lebezijatnikov □ Lužinov varovanec, odda sobo Lužinu, reši Sonjo, ko ji Lužin podtakne denar
- Smodnik □ policaj kateremu se Rodja preda, vedno nekaj kriči
- Zamjotov □ v gostilni mu Rodja prizna umor vendar mu ta ne verjame